

Rechtbank van eerste aanleg te Gent, vonnis van 27 december 2007

Turks echtscheidingsvonnis – Exequatur – Geen gezag van gewijsde van eerdere beslissing in kort geding – Artikel 570 Ger. W. (oud) – Overgangsbepalingen WIPR – Artikel 126, § 2, tweede lid – Voldoen aan voorwaarden van een van beide regimes – Artikel 570, tweede lid, 1° / Artikel 25, § 1, 1° – Fictief adres in Turkije om aan de toepassing van het Belgisch recht te ontsnappen – Wetsontduiking en strijdigheid met de openbare orde – Artikel 570, tweede lid, 2° / Artikel 25, § 1, 2° – Miskenning van de rechten van verdediging van de vrouw ondanks volmacht voor vertegenwoordigend advocaat – Weigering erkenning

Décision turque de divorce – Exequatur – Pas d'autorité de chose jugée d'une décision antérieure en référé – Article 570 C. jud. (ancien) – Dispositions transitoires du CDIP – Article 126, § 2, deuxième alinéa – Remplir les conditions de l'un ou l'autre régime – Article 570, deuxième alinéa, 1° / Article 25, § 1er, 1° – Adresse fictive en Turquie avec le but d'échapper à l'application du droit belge – Fraude à la loi et violation de l'ordre public – Article 570, deuxième alinéa, 2° / Article 25, § 1er, 2° – Violation des droits de la défense de la femme malgré procuration de l'avocat représentant – Refus de la reconnaissance

A.R. nr. 07/519/B

In de zaak van :

(...)

verzoeker, vertegenwoordigd door Mr. Patrick De Groote, advocaat te 9000 Gent, Ottogracht 28

tegen :

(...)

eerste vrijwillig tussenkomende partij, vertegenwoordigd door Mr. Aytekin Tuncer, advocaat te 9000 Gent, Clarissenstraat 35

(...)

tweede vrijwillig tussenkomende partij, vertegenwoordigd door Mr. Patrick Devers, advocaat te 9000 Gent, Kouter 71 -72

vonnist de rechtbank als volgt,

[...]

Relevante feiten en voorwerp van de vordering

De verzoeker heeft de Turkse nationaliteit en de eerste vrijwillig tussenkomende partij de Belgische.

Zij huwden op 5 augustus 1997 te Emirdag (Turkije). Van zodra de verzoeker in België is aangekomen op 12 oktober 1998 was hij steeds gedomicilieerd op hetzelfde adres van de eerste vrijwillig tussenkomende partij tot 17 oktober 2004.

Op vraag van de verzoeker werd de echtscheiding tussen deze echtgenoten uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg te Emirdag bij vonnis van 2 juni 2004, zoals verbeterd bij besluit van zelfde rechtbank d.d. 23 juni 2004.

De verzoeker wenste dit echtscheidingsvonnis te laten overschrijven in de registers van de burgerlijke stand te Gent, hetgeen werd geweigerd door de tweede vrijwillig tussenkomende partij bij schrijven van 10 september 2004 aan de verzoeker (zie ongenummerd stuk van de tweede vrijwillig tussenkomende partij).

De verzoeker vordert voormeld Turks echtscheidingsvonnis van 2 juni 2004, zoals verbeterd bij besluit van 23 juni 2004, te horen erkennen en uitvoerbaar verklaren in België.

De beide vrijwillig tussenkomende partijen verzetten zich tegen dit verzoek.

Tevens vraagt de eerste vrijwillig tussenkomende partij te horen zeggen voor recht dat uitsluitend de Belgische rechter bevoegd is om over de echtscheidingsvordering van partijen te oordelen.

Bespreking

1. geen exceptie van gewijsde

Ten onrechte stelt de tweede vrijwillig tussenkomende partij dat reeds een rechterlijke beslissing is tussengekomen omtrent de erkenning van voormelde Turks echtscheidingsvonnis. Zij verwijst daartoe naar het bevelschrift van de kortgedingrechter van deze rechtbank d.d. 2 mei 2007, zetelend in toepassing van artikel 1280 Ger.W. (stuk 9 van (...)) waarin werd overwogen dat de verzoeker en de eerste vrijwillig tussenkomende partij alsdan nog gehuwd waren.

Volgens de tweede vrijwillig tussenkomende partij dient deze overweging te worden aangezien als de beslechting van een tussenvordering, die gezag van gewijsde heeft.

Overeenkomstig artikel 23 Ger.W. strekt het gezag van gewijsde zich echter niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt, waarbij wordt vereist dat de gevorderde zaak hetzelfde is, de vordering op dezelfde oorzaak berust, de vordering tussen dezelfde partijen bestaat en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.

Dit is ter zake niet het geval : in voormeld bevelschrift van 2 mei 2007 diende de kortgedingrechter, zetelend in toepassing van artikel 1280 Ger.W., zich niet uit te spreken over de al dan niet erkenning van het Turks echtscheidingsvonnis, zodat minstens het voorwerp van voormelde procedure voor de kortgedingrechter en onderhavige procedure verschillend is en derhalve geen gezag van gewijsde heeft overeenkomstig artikel 23 Ger.W.

2. ten gronde

2.1. de hoofdvordering

Overeenkomstig artikel 126 §2 WIPR zijn de artikelen betreffende de uitwerking van buitenlandse rechterlijke beslissingen en authentieke akten van toepassing op de beslissingen en akten die na 1 oktober 2004 tot stand zijn gekomen.

Voormeld artikel voorziet wel in een begunstigingsregel voor buitenlandse rechterlijk beslissingen of vreemde authentieke akten die dateren vóór 1 oktober 2004. In zoverre deze beslissingen of akten aan de voorwaarden van het wetboek voldoen, krijgen zij uitwerking in België. Deze begunstigingsregel laat toe om vroegere strengere erkennings- of tenuitvoerleggingsregels terzijde te schuiven (Het Wetboek Internationaal Privaatrecht becommentarieerd, J. ERAUW e.a. (eds.), Bruylant Intersentia, 2006, 673).

Aangezien het echtscheidingsvonnis van 2 juni 2004 dateert van vóór de inwerkingtreding van het WIPR is het bijgevolg voldoende dat de voorwaarden van één van beide systemen (WIPR of "oude recht") vervuld zijn.

Krachtens de versie van artikel 570 Ger.W van kracht vóór de inwerkingtreding van het WIPR doet de rechtbank van eerste aanleg uitspraak, ongeacht de waarde van het geschil, over de vordering tot uitvoerbaarverklaring van de beslissingen in burgerlijke zaken gewezen door buitenlandse rechters.

Tenzij er reden bestaat tot toepassing van een verdrag tussen België en het land waar de beslissing is gewezen, onderzoekt de rechter, behalve het geschil zelf:

- 1° of de beslissing niets inhoudt dat in strijd is met de beginselen van openbare orde of met de regels van het Belgische publiekrecht;
- 2° of de rechten van de verdediging geëerbiedigd werden;
- 3° of de vreemde rechter niet enkel wegens de nationaliteit van de verzoeker bevoegd is;
- 4° of de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan overeenkomstig de wet van het land waar zij gewezen is;
- 5° of de overgelegde uitgifte van de beslissing volgens dezelfde wet voldoet aan de voorwaarden gesteld voor haar authenticiteit.

Tussen België en Turkije geldt geen verdrag m.b.t. tot de erkenning van de beslissingen gewezen in één van deze staten in de andere staat.

Ter zake blijkt dat de verzoeker op het ogenblik van de neerlegging van zijn verzoek tot echtscheiding bij de rechtbank te Emirdag (Turkije) d.d. 15 april 2004 :

- met de eerste vrijwillig tussenkomende partij was getrouwd te Emirdag (Turkije) sedert 5 augustus 1997
 - sedert zijn aankomst in België op 12 oktober 1998 ononderbroken in België heeft samengewoond met de eerste vrijwillig tussenkomende partij (en dit tot 17 oktober 2004).
- (stukken 6 en 7 eerste vrijwillig tussenkomende partij).

In het Turkse echtscheidingsvonnis wordt melding gemaakt van een fictief adres van de verzoeker in Turkije, niettegenstaande hij officieel stond (en nog steeds staat) ingeschreven in het bevolkingsregister te Gent. Het is duidelijk dat de verzoeker op die manier wilde ontsnappen aan de toepassing van het Belgisch recht en het bestaan van een fictief vreemd element heeft voorgewend enkel en alleen om de Turkse rechter bevoegdheid te geven.

Het openbaar ministerie merkt terecht op dat het kiezen voor het Turkse rechtscollege ongetwijfeld een makkelijkere en snellere procedure tot gevolg heeft gehad dan mocht er gekozen zijn voor de op dat ogenblik natuurlijke rechter van partijen, zijnde de Belgische rechter.

Hierdoor is er sprake van wetsontduiking, wat strijdig is met de beginselen van openbare orde (art. 570, 2e lid, 1° Ger.W., zoals overgenomen in art. 25 §1,1°WIPR).

De eerste vrijwillig tussenkomende partij had via een schriftelijke notariële volmacht d.d. 18 februari 2004 verleden voor notaris Jansen te Gent een advocaat uit Emirdag (Turkije) gemachtigd om haar

aldaar in een echtscheidingsprocedure te vertegenwoordigen “*en alles te doen waar daaromtrent noodzakelijk of nuttig is*” (stuk 10 eerste vrijwillig tussenkomenende partij).

Samen met het openbaar ministerie dient vastgesteld dat uit geen enkel stuk blijkt dat er enig contact geweest is tussen de eerste vrijwillig tussenkomenende partij en haar advocaat Tahsin Cubuk, waardoor de vraag rijst of ze wel op de hoogte werd gebracht van de procedure voor de rechtbank in Turkije.

Bovendien blijkt dit Turkse echtscheidingsvonnis van 2 juni 2004 daags nadien op 3 juni 2004 te zijn betekend aan de Turkse raadslieden van partijen en bij verzoekschrift van 3 juni 2004 verklaarden deze raadslieden dat hun cliënten tijdens de door de wet opgelegde periode geen beroep wensten aan te tekenen, zodat voormeld vonnis van 2 juni 2004 naar Turks recht in kracht van gewijsde trad op 7 juni 2004 (zie stuk 2 van de eerste vrijwillig tussenkomenende partij). Voormeld kort tijdsbestek doet vermoeden dat er geen contact geweest is tussen de eerste vrijwillig tussenkomenende partij en haar raadsman en dat ze niet de nodige tijd had om zich te informeren.

Ook de foutieve vermeldingen in het Turks vonnis betreffende de woonplaats van partijen in Nederland (later in het verbeteringsbesluit aangepast) en het feit dat partijen al 2 jaar gescheiden zouden leven, terwijl ze in realiteit nog steeds op hetzelfde adres in Gent stonden ingeschreven, tonen aan dat de eerste vrijwillig tussenkomenende partij slechts in schijn werd vertegenwoordigd voor de Turkse rechtbank en dat de Turkse rechter de echtscheiding heeft uitgesproken zonder verder onderzoek van de zaak.

Uit al deze gegevens dient afgeleid dat de belangen van de eerste vrijwillig tussenkomenende partij niet op een reële wijze werden verdedigd en het Turkse echtscheidingsvonnis werd verkregen met miskennis van haar rechten van verdediging, zodat niet is voldaan aan de vereisten van artikel 570, 2e lid, 2° Ger.W. (oud) evenmin als aan de vereisten van artikel 25,§1, 2° WIPR dat bepaalt dat een buitenlandse rechterlijke beslissing niet kan worden erkend of uitvoerbaar verklaard indien de rechten van de verdediging zijn geschonden.

Het verzoek van de verzoeker tot erkenning en uitvoerbaarverklaring van het echtscheidingsvonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Emirdag (Turkije) d.d. 2 juni 2004, zoals verbeterd bij besluit van 23 juni 2004, dient dan ook te worden afgewezen als ongegrond wegens miskennis van de rechten van verdediging van de eerste vrijwillig tussenkomenende partij.

2.2. de tussenvordering

De eerste vrijwillig tussenkomenende partij vraagt op tussenvordering te horen zeggen voor recht dat uitsluitend de Belgische rechter bevoegd is ter beoordeling van een echtscheidingsprocedure tussen haar en de verzoeker.

Op deze algemene vordering kan niet worden ingegaan. Het is immers mogelijk dat nog andere rechters dan de Belgische bevoegd zouden kunnen zijn om dergelijke vordering te beoordelen afhankelijk van eventueel nog te wijzigen gegevens van partijen in de toekomst (b.v. woonplaats van partijen buiten België).

OP DEZE GRONDEN, DE RECHTBANK,

met inachtneming van :

- artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken
- artikelen 1025 tot en met 1034 Ger.W.
- artikelen 570 (oud) Ger.W.
- artikelen 23, 25 en 126 WIPR

verklaart het verzoek ontvankelijk, maar wijst het af als ongegrond.

verklaart de tussenvordering van de eerste vrijwillig tussenkomende partij niet gegrond.

